

Nieuws.brief

Zomer editie

2017

v.u. Catherine Beddeleem
Rijmenamsebaan 94,
3190 Boortmeerbeek

natuurpunt
Haacht

NATUURPUNT ONDER DE LOEP

De Nieuwsbrief is het ledenblad van Natuurpunt Haacht en verschijnt vier maal per jaar.

Natuurpunt is ontstaan uit de fusie van Natuurreservaten en de Wielewaal. Deze vereniging telt ruim 103.000 leden als lid en beheert meer dan 16.700 Ha natuurgebied in Vlaanderen, waaronder een steeds groeiende oppervlakte in Haacht. Natuurpunt schenkt ook aandacht aan de 'kleine natuur' in de buurt: een bomerij, houtkant, beek of wegberm.

Natuur voor iedereen is dus niet zomaar een slogan. Het is een totaalvisie waarmee onze vereniging in Vlaanderen werkt aan natuurbehoud. Onze vereniging dringt er bij de overheid voortdurend op aan, om via nieuwe wetten, extra geld en meer inzet beter zorg te dragen voor de natuur die er in Vlaanderen nog rest. Het Natuurdecreet en Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen leggen een stevige basis voor een efficiënt natuurbesluit. Samen met de Vlaamse overheid wil Natuurpunt werk maken van de verdere invulling en uitvoering van deze initiatieven.

Lid worden van Natuurpunt vzw kan door overschrijving van 27,00 euro op rek. 230-0044233-21

Natuurpunt Haacht is bereikbaar bij:
Bernard Lemaitre
Kleine Appelstraat 9
3150 Haacht
016 60 61 62
info@natuurpunthaacht.be

Natuurpunt Haacht is nu ook telefonisch bereikbaar.

Voor het maken van meldingen aan onze terreinbeheerders vanop je wandeling, zoals bv ontsnapte grazers, beschadigde afrastering, sluikestorten, ontbrekende bewegwijzering, wandelpad in slechte staat, omgevallen bomen...

Dit gratis nummer kan u opslaan in de telefoon. Je vindt het ook her en der geafficheerd in onze reservaten.
0800/26.356

Liever deze Nieuwsbrief enkel in de mailbox en zodoende een boompje sparen? Mail ons dan op bovenstaand adres!

Bestuur

Catherine Beddeleem , Voorzitter
catherine.beddeleem@telenet.be
0477 99 90 05

Isa Van Horenbeeck, Secretaris
vanhorenbeeckisa13@hotmail.com
016 84 48 09

René Verdonck , Penningmeester
reneverdonck@skynet.be
016 60 62 58

VOORWOORD

Zomertijd....

Tijd om even stil te staan, te genieten, te dromen...tot rust te komen.

Na het vele werken op Rock Werchter met heel veel natuurpuntvrijwilligers ten voordele van natuurpunt Haacht kunnen we het voorjaar weer afsluiten. Tijdens de zomermaanden zijn er ook nog altijd vrijwilligers van het team present om het wandelpad voor jullie vrij te houden. Hier en daar opknappwerkjes te doen...

Einde mei is Willy, een actief lid over de 30 jaar heen, overleden. (zie verder in dit blad)

Dit jaar is er geen vleermuizenwandeling maar begin augustus trekken we met vlindernet het Haachts Broek in op zoek naar vlinders. We passeren ook een nachtvlinderstand waar René ons laat zien wat er allemaal rondvloog tijdens de nacht.

Verder wens ik iedereen een deugdloze, zorgeloze vakantie toe !

Veel wandelplezier in onze reservaten !

Groeten en tot dan,
Catherine Beddeleem
Voorzitter natuurpunt Haacht.

Foto cover: Johan De Meirman – 'Binco aan het werk in Schoonbroek'

IN MEMORIAM

Willy Van Asselberghs

16 juli 1955 – 29 mei 2017

Willy was een echte natuurmens.

Trok jaren voor Natuurpunt de natuur in om te maaien... te werken aan een betere natuur voor iedereen. Op vergadering! dronk hij steevast een liter zwarte koffie... op zijn gemakje... niet veel zeggende... om dan toch plots recht te veren ! Een boenk op de tafel of een schuchter lachje....

Na vele jaren intensief meewerken, werd hij ziek. Tijdens opflakkingen kwam hij nog in actie. En al ging het moeilijk toch wou hij nog een helpende hand zijn op Rock Werchter, wou hij nog een vergadering bijwonen... De natuur bleef een vast gegeven in zijn leven.

Hij ging vaak op pad in de natuur....De stilte, het groen, de vogeltjes, ...

Jammer genoeg heeft elk eigen pad een einde en erg leuk is die gedachte niet...

Maar als jouw pad zo slecht geworden is, blijf je gewoon niet overeind.

Voor hem is het nu rusten, voor Maria, Nicole, Laura, Gilles, Nathan, familie en vrienden is het intens verdriet. Al heeft hij ons verlaten, nooit zijn we helemaal alleen

Want wat hij ons heeft nagelaten, is altijd toch een stukje rondom ons heen.

Dankjewel Willy .

Vaarwel !

Catherine

BEHEER

HUISZWALUWENPROJEKT HAACHT: STAND VAN ZAKEN

Achteruitgang van de Huiszwaluw

Ook al blijkt de Huiszwaluw populatie in de Tildonkse woonwijk gered te zijn, de achteruitgang van de Huiszwaluw is in heel zijn verspreidingsgebied ronduit alarmerend en voorzichtigheid blijft uiteraard geboden.

In vergelijking met dertig jaar geleden komen er **in Vlaanderen 75% minder zwaluwen** voor! **Nog vitale populaties zijn bij uitstek een goede vertrekbasis!** Dat maakt de populatie in de Tildonk des te interessanter!

Plan Zwaluw – Haacht

Een efficiënt hulpprogramma voor de Zwaluwen in Haacht in het kader van het **Bio-Charter** tussen de Gemeente Haacht en Natuurpunt Haacht werd opgevat. Het is **de INL-ploeg – een initiatief van de provincie Vlaams Brabant, de koesterbuurcampagne, deelnemende gemeenten en IGO** – die met behulp van een hoogtewerker de zwaluw nestjes ophingen. In totaal werden sinds de start van het project in 2012 maar liefst **64** kunstnesten opgehangen in de woonwijk. In het centrum van Tildonk werden in **7** extra nestjes opgehangen.

Resultaten

De resultaten van de telling van dit seizoen (2017) zijn alweer heel erg bemoedigend, wat de ingebruikname van de voorziene kunstnesten betreft. Dit bevestigt dat het project een succes is. Er werden in 2012 meteen **4** kunstnesten in gebruik genomen, in 2013 waren er dat reeds **7**, in 2014 waren dat er **12**, in 2015 maar liefst **14** bezette kunstnesten. Vorig jaar werden **13** bezette kunstnesten geteld en dit jaar **12**.

In totaal werden **41** bezette nesten geconstateerd. Dat is ruim boven het gemiddelde. Gekaderd binnen de hele tijdsreeks van alle tellingen sinds 1988 is dit **een topjaar!** Nog steeds gebruikt nu ruim 1/3 van alle broedgevallen de kunstnesten.

De **25** kunstnesten in het centrum van Tildonk kennen jaarlijks ook een steeds betere bezettingsgraad. In totaal broeden er in het centrum van Tildonk nu **25** paartjes Huiszwaluw, zowel in kunst- als natuurlijke nesten. **Opnieuw een recordaantal.**

Opvolging

Bent u de eigenaar van een woning waaraan een kunstnest voor Huis- of Boerenzwaluw werd bevestigd, en u heeft een opmerking hierover, dan kan u dit melden bij de milieuambtenaar van de gemeente Haacht, Wespelaarsesteenweg 85, 3150 Haacht, Tel : 016 – 26 94 76, Fax : 016 – 26 94 19, E-mail: milieu@haacht.be

DE BOERENZWALUWAKTIE IN HAACHT

Er bevinden zich verspreid kleine kolonies (of individuele nestjes) op verschillende boerderijen of landelijke woningen in groot Haacht. Bevraging door Natuurpunt wijst op een **achteruitgang**.

Ook elders is deze vogel ernstig bedreigd in zijn voortbestaan. Dus een beetje extra aandacht en een steuntje in de rug is hard nodig.

Ook voor de Boerenzwaluw werd dus actie ondernomen. In de loop van 2013 werden 21 kunstnesten opgehangen. Ook voor deze soort worden de kunstnesten gemonitord. In 2017, het vijfde projectjaar, werden verschillende bezette kunstnesten vastgesteld. De bezetting ervan kan nog beter, maar vaak wordt er nog gewoon in natuurlijke nesten ernaast gebroed.

Conclusie

Al bij al zijn de resultaten over de ingebruikname van de kunstnesten zeer bemoedigend. In ieder geval is het bewijs geleverd: wanneer de gemeente Haacht het wil, dan kan ze het ook! Natuurpunt Haacht, dewelke de expertise leverde in dit project, is trots op de samenwerking.

Johan De Meirman

BELEID

NATUURPUNT HAACHT FINANCIERDE HET RECENTE OPRICHTEN VAN EEN NESTPAAL VOOR OOIEVAAR

Een samenwerking waarbij de Nieuwe Kloostertuin Tildonk vzw, Don Bosco Haacht, Iverlek, Dormaelhof en de firma Verko uit Tremelo, bijdroegen heeft geleid tot een kant en klare nestpaal voor de Ooievaar die nu staat te wachten om het eerste broedgrage koppeltje te verwelkomen vanaf volgend voorjaar.

De leerlingen van het zesde jaar 'lastechnieken' van de Don Bosco school in Haacht hebben het ooievaarsnest gemaakt onder leiding van Paul Ventôse die ook met hen de productietekeningen maakte. Dit project geeft aspirant lassers de kans om een realistisch project te maken. Een verwezenlijking die ze nog jaren zullen kunnen zien staan.

De vrijwilligers van het samentuinierproject Nieuwe Kloostertuin Tildonk vlochten met wilgentenen op het stalen frame een basisnest waarop de Ooievaar zal kunnen verderbouwen.

Dankzij de hulp van de mensen van Dormaelhof en Verko werd de massieve nestpaal geplant en de stevige nestconstructie erop bevestigd, geen simpele klus.

De terreinen waar de nestpaal staat zijn sinds enige tijd 'openbaar domein'. Je kan er het park, het samentuinierproject en dergelijke bezoeken.

De Ooievaar is in Vlaanderen een zeldzame verschijning geworden. Zeer nadelig voor de soort zijn habitatverlies, watervervuiling en verstoring van de nestplaats. In de Kloostertuin, waar mens én dier rust vinden zal het de Ooievaar hopelijk goed bevallen.

Johan De Meirsman

VRIJWILLIGEN BIJ NATUURPUNT HAACHT

Op de algemene vergadering kwam de opmerking dat het niet altijd even duidelijk is op welke manier je kan 'vrijwilligen' bij Natuurpunt Haacht. Daarom dit overzichtje.

Natuurpunt zou Natuurpunt niet zijn zonder de duizenden helpende handen van onze vrijwilligers. Steek jij graag je handen uit de mouwen? Ontdek dan snel wat je voor de natuur kan betekenen! Zowel voor natuurbeheer, als voor de het afdelingsbestuur of het mee organiseren van activiteiten. Of je nu alle dagen in het getouw wil zijn of één keer een halve dag per jaar, je bent van harte welkom. Je hoeft noch ervaring noch enige voorkennis te hebben omtrent natuur en milieu. Iedereen is welkom!

Natuurbeheer

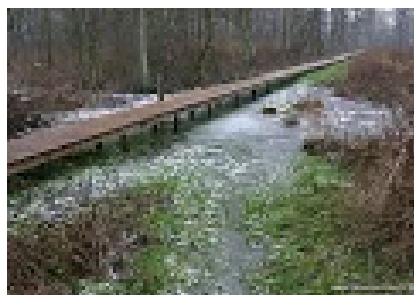

Door te maaien en kappen zorg je, samen met het beheerteam ervoor dat de Haachtse natuurgebieden zich op hun best kunnen ontplooiën, zich kunnen herstellen. Er is een aanbod van lichte en minder lichte karweien, allemaal in de frisse buitenlucht en in een prachtig decor. Of waarom niet eens mee schoolkinderen begeleiden bij hun dagje natuurbeheer?

Wanneer? Elke eerste zaterdag van de maand kan je aansluiten, zoals je tijd en zin hebt.

Contact: Johan De Meirsman – 0476-24 94 24

Peter wandelpad (of meter)

Je maakt regelmatig gebruik van de wandelpaden in het Haachts Broek of de Antitankgracht, al dan niet met je hond? Geef je tochtje een extra dimensie en verwittig ons van eventuele calamiteiten, van een kapot knuppelpad tot een ontsnapte grazer.

Wanneer? Zoals je tijd en zin hebt.

Contact: Johan De Meirsman – 0476-24 94 24

Natuurspotter

Door jouw waarnemingen door te geven via www.waarnemingen.be bouw je mee aan een heel belangrijke informatiebron voor het natuurbehoud.

Wanneer? Zoals je tijd en zin hebt. Anderzijds kan je ook aansluiten bij lopende natuurstudieprojecten en hun activiteiten

Contact: Johan De Meirsman – 0476-24 94 24

Gidsen

Je kent wat van natuur en deelt dit graag met anderen? Dan ben jij de geknipte persoon om een wandeling te gidsen. Wanneer dit een brug te ver is kan je ook een wandeling mee begeleiden, zo ondersteun je een van onze gidsen en ondertussen steek je zelf heel wat op. Regelmatig gidsen we ook schoolkinderen, pret verzekerd.

Wanneer? Voor dit jaar liggen de activiteiten reeds vast en kan je hierop aansluiten. Wil je een wandeling gidsen in 2018? Laat het weten en dan plannen we dit in.

Contact: Hans Marijns – 0473-73 03 10

Communicatie

Je werkt mee aan de communicatie van Natuurpunt Haacht deze website, een facebookpagina, een maandelijkse digitale nieuwsbrief en een driemaandelijkse Nieuwsbrief.

Wanneer? Zoals je tijd en zin hebt, dikwijls ook inspeland op de actualiteit.

Contact: Hans Marijns – 0473-73 03 10

Eetdag

De vegetarische eetdag is een vaste waarde geworden in Haacht. Het tweede WE van november is het koken en eten geblazen ten voordele van meer en betere natuur. Je helpt mee bij het groenten snijden, pintjes tappen, opdienen of afwassen.

Wanneer? Het tweede WE van november

Contact: Catherine Beddeleem – 0477-99 90 05

Manusje van alles

Er is werkelijk voor elk wat wils! Warme chocomelk maken voor de andere vrijwilligers die deelnemen aan een beheerwerkdag, pinten tappen tijdens het ledenfeest, nieuwe leden werven ...

Wanneer? Voor dit jaar liggen de activiteiten reeds vast en kan je hierop aansluiten.

Contact: Hans Marijns – 0473-73 03 10

Je wil wel helpen maar het ontbreekt je gewoon aan tijd of mogelijkheden?

Koken kost geld, natuurgebieden aankopen ook. Je kan ons hier een duwtje in de rug geven door een gift te storten op ons reservatenfonds. Voor elke gift van 40 euro of meer krijg je een fiscaal attest. Alle giften die Natuurpunt in één kalenderjaar van jou ontvangt, tellen we samen. Via de belastingen recupereer je 45% van jouw gift. Stort je gift op rekening BE56 2930 2120 7588 en vermeld "Gift Natuurpunt" en Project Antitankgracht.

WEETJES EN WATJES OVER DE NATUUR

“Hier serveren we u geen zware kost, maar eerder borrelhapjes met een luchtig sausje. Deze rubriek houdt je – al of niet ludiek – op de hoogte van de nieuwtjes in de natuur.”

- **Foute vertalingen**

Waarom spreken wij van witbier (Witte van Hoegaarden) en wat heeft dat met de natuur te maken? Bier is een natuurlijk produkt met als basisingrediënten: water, gerst, hop en gist. Soms wordt mais toegevoegd voor de schuimkraag zoals bij Stella. In plaats van gerst wordt ook wel eens tarwe gebruikt en dan spreekt men in het Duits over “Weizenbier” of tarwebier. En je voelt ons al komen: “Weizen” werd foutief vertaald als “wit”.

- **Ezelsbrugje “Indeling van de natuur”**

De indeling in de natuur in families, geslachten en soorten is al moeilijk. Maar als we daar ook nog eens klasse, orde en stam bijvoegen wordt het heel onoverzichtelijk..... tenzij men een memotechnisch middel gebruikt.

Persoonlijk gebruik ik volgende zin, maar mits wat verbeelding kan jezelf een andere zin verzinnen:

“Sinter Klaas Op Familiebezoek Geeft Snoep”.

Deze zin geeft de indeling van fauna en flora van hoog naar laag:

Sinter	=>	Stam
Klaas	=>	Klasse
Op	=>	Orde
Familiebezoek	=>	Familie
Geeft	=>	Geslacht
Snoep	=>	Soort

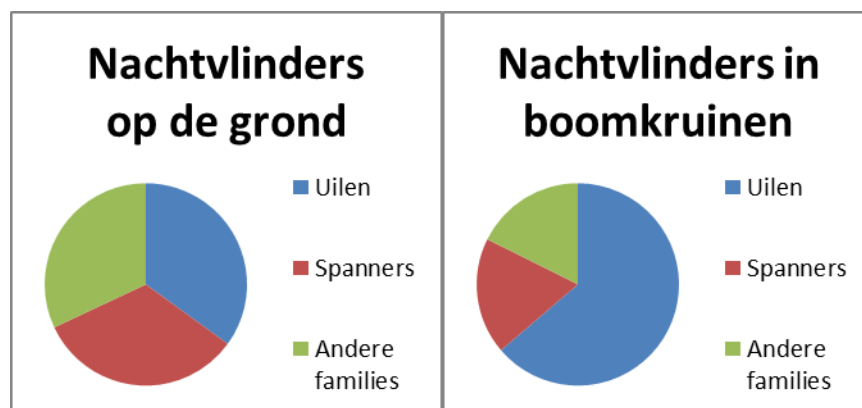
Anderzijds is het natuurlijk inherent aan de mens om alles in vakjes en hokjes te willen indelen. Dieren en planten hebben daar zelf lak aan en vegen die regeltjes en indelingen van de mens –regelmatig - aan hun laars.

- **Nachtvlinderinventarisatie in het bos**

We mogen wel stellen dat nachtvlinders inventariseren een echte hype is geworden. Na vogels zijn motten de tweede meest geïnventariseerde soort op Waarnemingen.be. En bijna iedereen gebruikt dezelfde nachtvlinder. En bijna iedereen plaatst die gewoon op de grond of op een tafel.

Maar hoe zit dat nu met nachtvlinders hoog in de bomen? Zijn dat dezelfde als beneden?

Tijdens de laatste vlinderstudiedag in Mechelen (november 2016) werd dit onderwerp behandeld en wat bleek? Vanaf een zekere hoogte vliegen er veel meer uitjes rond dan op de grond.

Eigenlijk was dit wel te verwachten: uilen zien er veel robuuster uit dan spanners en zijn dus ook betere vliegers. De resultaten werden bekomen door op een toren van 35 meter 6 vlindervallen te plaatsen op verschillende hoogtes en deze gedurende 1 maand te inventariseren.

- **Seks in de natuur: Slakken**

Slakken zijn hermafrodit. Dit betekent dat een slak tweeslachtig is. Dit is niet zo uitzonderlijk. Ook regenwormen zijn hermafrodit. Maar zowel slakken als regenwormen moeten wel paren om zich voor te planten.

Aan de paring gaat bij de meeste slakken een uitgebreide balts vooraf. De huisjesslakken, die kennen we wel van uit onze tuin, steken een kleine pijl van kalk – **de zogenaamde liefdespijl** – in elkaars lichaam. Dit stimuleert en bevordert de paring.

Er wordt ook afgesproken wie mannetje en wie vrouwtje speelt. Dus, hoewel de meeste slakken hermafrodit zijn, gedraagt de ene slak zich tijdens de paring als mannetje en de andere speelt vrouwtje. Het gebeurt zelfs dat na de paring de rollen omgedraaid worden en er nog eens gepaard wordt. Beide slakken zijn dan bevrucht.

Ongeveer 2 weken later worden de eitjes in pakketjes afgezet. Als je goed oplet, kan je deze eitjes wel eens tegenkomen in de tuin. Ze zien eruit als minuscule, witte glazige bolletjes.

Een kleine 2 maand later, komen de kleine slakjes uit. Doorgaans eten de eerst uitgekomen slakjes de rest van de eitjes op. Deze kleine slakjes lijken al op volwassen slakken, ze moeten enkel nog groeien. Er is dus geen pop-fase zoals bij vlinders.

Je ziet, de wereld van de slakken is wel lichtjes anders dan de wereld van de mens!

- **Doordenkertje**

Weet dat zelfs de slimste uil begonnen is als uilskuiken.

- **Nieuws over onze koesterburen: De Betonie in de kijker**

Wie de laatste maand langs het wandelpad door het Haachts Broek gewandeld heeft, heeft zeker de Betonie in bloei gezien op perceel C 304 (tegenover het sparrenbos). Ze stonden er echt prachtig bij.

En zoals je weet, is Betonie (*Stachys officinalis*) één van onze koesterburen.

Maar weet je ook waar de naam "Betonie" vandaan komt?

Wel daarvoor moet je terug naar de Tijd van de Oude Belgen en de Romeinen. De Romeinse geschiedschrijver Plinius de Oudere maakt melding van een volkstam "de Vettes" op het Iberische schiereiland, die een soort wonderkruid gebruikten tegen heel wat kwaaltjes. Dit plantje noemde hij 'Vettonica'. En als je de spraakverwarring tussen de 'v' en 'b' kent bij de Spanjaarden, begrijp je wel dat de naam van dit plantje geëvolueerd is naar 'Betonie'.

De wetenschappelijke naam is dus "**Stachys officinalis**". Alle kruiden met "officinalis" als soortnaam zijn geneeskrachtig of kenden in elk geval medicinale toepassingen. Officina betekent immers de werkplaats van de dokter of de apotheker.

Het geslacht "**Stachys**" kenen we natuurlijk wel. Wie heeft er immers geen Ezelsoor (*Stachys byzantina*) in zijn tuin staan met zijn zachte, zilverkleurige en aaibare bladeren? Ook de Bos- en de Moerasandoorn behoren tot het geslacht "Stachys".

En moest je de bloeiende Betonie gemist hebben in het Haachts Broek, geen nood. Dit plantje staat ook overvloedig in de borders van het arboretum in Wespelaar en vindt ook meer en meer ingang in onze volkstuinten.

Oh ja, dat Betonie behoort bij de lipbloemfamilie (Lamiaceae), als "zeldzaam" genoteerd staat op de Rode Lijst in Vlaanderen en nog zoveel andere wetenswaardigheden vind je terug op de website "Koesterburen.be".

Nadenkertje voor volgende nieuwsbrief

Sommige vogels hebben een kromme bek. De bek van de Kluut staat omhoog en de deze van de Wulp staat omlaag. Je kan dit onthouden met het ezelsbrugje: "Een wulp wijst met zijn snavel naar zijn gulp".

Maar zou een kuiken dat net uit het ei komt ook al een kromme snavel hebben?

(**wordt behandeld in een volgende nieuwsbrief**)

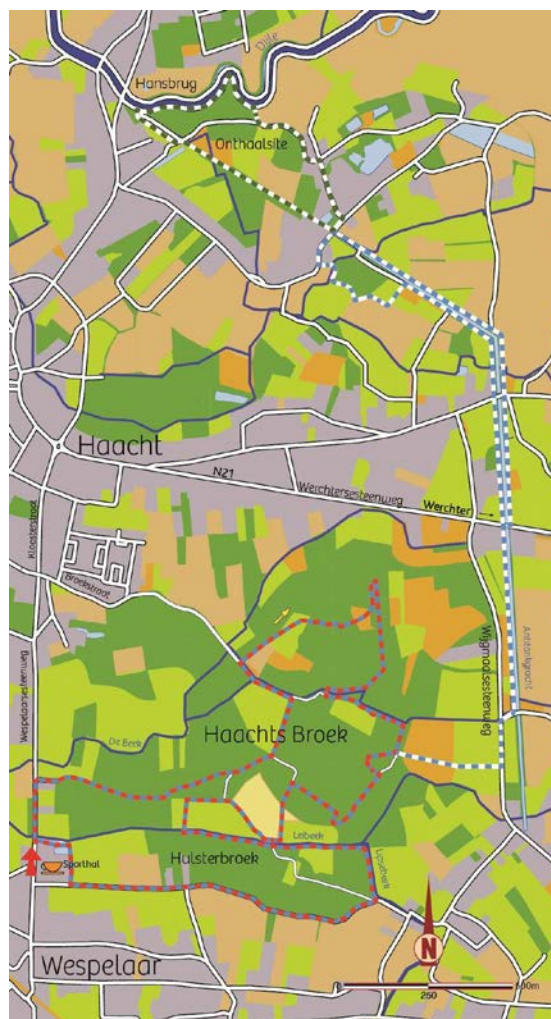
ACTIVITEITEN

WANDELEN IN ONZE NATUURGEBIEDEN

Wandelen in onze natuurgebieden kan op twee manieren: u bent natuurlijk eerst en vooral erg welkom op onze geleide wandelingen. Onder begeleiding van een erkende natuurgids wordt een vast traject (namelijk de afgepijld wandeling die vertrekt én aankomt aan de sporthal in Wespelaar) afgelegd langs de knapste plaatsjes in onze reservaten. U steekt heel wat op van planten- en dierenleven en over het beheer van onze reservaten alsook over de algemene werking van Natuurpunt Haacht. Soms zijn de wandelingen thematisch en gaan ze bijvoorbeeld uitsluitend over paddenstoelen, planten of vogels...

De activiteitenagenda vindt u op onze website <http://www.natuurpunthaacht.be> én steeds in deze nieuwsbrief.

Anderzijds kan u natuurlijk ook zelfstandig wandelen. U bent dan vrij in uw vertrekkur en duur van de wandeling. Op onze website kan u een wandelkaartje (zie hiernaast) voor het Haachts Broek downloaden. De wandeling op het kaartje is dezelfde als deze die op terrein is afgepijld. Ideaal dus om niet langer te verdwalen in het avontuurlijke Haachts Broek!

Nieuws.brief

ACTIVITEITEN 2017

6 augustus **Het grote vlinderweekend**

9u30 parking sporthal De Dijk, Dijkstraat, Wespelaar

We trekken met Hans en met vliedernet het Haachts Broek in op zoek naar vlinders.
We passeren ook een nachtvlinderstand waar René ons laat zien wat er allemaal rondvloog tijdens de nacht.

2 september **Natuurwerkdag**

13u30

7 oktober **Natuurwerkdag**

13u30

22 oktober **Paddestoelen en tikkeneikes**

9u30 parking sporthal De Dijk, Dijkstraat, Wespelaar

Paddestoelen vind je in alle vormen, formaten en kleuren. Gids René neemt de grote mensen mee op sleeptouw. De kinderen gaan mee met gids Hans voor een korte paddestoelenwandeling op maat en bakken nadien de lekkerste (winkel)-champignon-omletten.

Deelnameprijs: 3 euro per kind, 2 euro voor kinderen van Natuurpuntdelen.

5 november **Veggie eetdag**

Zaal 'onder de toren' - Haacht

Lekker eten en drinken voor meer en betere natuur in Haacht

18 november **Dag van de natuur**

13u30 parking sporthal De Dijk, Dijkstraat, Wespelaar

Opendeurdag van de Haachtste gebieden en het beheersteam. Kom je eens langs?

2 december **Natuurwerkdag**

13u30

Liever deze Nieuwsbrief enkel in de mailbox en zodoende een boompje sparen? Mail ons dan!

www.natuurpunthaacht.be

natuurpunt

Het Grote Vlinderweekend

Tel de vlinders in je tuin

→ www.vlinderweekend.be

5&6

AUGUSTUS
2017

